

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Petri Chrysologi Archiepiscopi Ravennatis, viri
eruditissimi atque sanctissimi, Sermones In Evangelia De
Dominicis & festis aliquot solemnioribus totius anni,
insignes & peruetusti**

Petrus <Chrysologus>

Lvgdvni, 1623

De fuga Christi in Ægyptum, Sermo CL.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50232)

ad eum cum muneribus pacis occurrimus. Iam bella destructa sunt. Omnia pulchritudo pacis obtinuit, nunc in luctu est diabolus, & in lamentatione omnis demonum turba, nunc in cœlestibus lætitia, & in Angelis exultatio, quibus specialius familiaris est pax: hanc enim etiam cœlestes admirantur virtutes, apud quas fons eius habetur perennis: ex quo etiam terreni guttis quibusdam exinde distillantibus irrorantur. Et ideo etiam si in terris pax laudatur à sanctis, laudis eius splendor redundat in cœlum: laudant etiam cœlestes angeli, & dicunt: *Gloria in altissimis Deo: & in terra pax hominibus bonæ voluntatis.* Videtis fratres, quomodo cœlestes omnes, terrestres inuicem sibi munera pacis mittunt, cœlestes angeli pacem terris annunciant, sancti in terris Christum, qui est pax nostra, colaudant in cœlestibus positum, & mysticis choris conclamant. *Hosiahanna in excelsis.* Dicamus ergo & nos cum Angelis: *Gloria in altissimis Deo, qui humiliavit diabolum, & exaltauit Christum suum. Gloria in altissimis Deo, qui discordiam fugauit, & pacem statuit.* Videte fratres, vocem Angelicam exultantem. *Gloria in excelsis Deo: & in terra pax.* Dico enim vobis artem diaboli, cuius neque vos ignoratis astutias. Vidit satanas firmitatem fidei, stabilitatemque: vidit eam pietate dogmatum septam: vidit eam operum bonorum fructibus abundantem: & ideo pro omnibus ad insaniam venit, & rabie furoris exarsit, ut inscinderet concordiam, ut conuelleret charitatem, ut disrumperet pacem, sed pax semper sit nobiscum.

De fuga Christi in Ægyptum, Sermo CL.

SI conceptum Virginis, Virginis partum sermo nō
 Saperit, sensus non recipit, non capit mēs humana,
 Deum,

Deum fugisse vt hominem quis loquatur: *Apparuit, Matih 2.*
inquit, Angelus Domini in somnis Ioseph, dicens: Accipe
puerum & matrem eius, & fuge in Aegyptum. Si pietatis
 esse diximus, quod natus est Christus, Christus quod
 fugisse legitur: quid dicemus? Forte sicut natum dixi-
 mus, vt repararet naturam: dicamus, vt fugaces reuo-
 caret, aufugit. Et reuera si vt reuocet errantem ouem *Mat. 18.*
 in montibus ipse errat, quomodo ipse non fugit fu-
 gientes populos vt reducat? *Accipe puerum & matrem eius,*
& fuge in Aegyptum. Quid est quod sic cœlestis causa
 tristatur, vt humanus se confundat auditus, lassetur
 animus, laboret intelligentia, sensus hebetetur, fi-
 des nutet, spes titubet, credulitas ipsa succumbat?
Accipe puerum & matrem eius, & fuge in Aegyptum.
 Persequente homine, Deus fugit: lauiante terra,
 cœlum trepidat, volitante puluere, pauore tur-
 bantur angeli, & pavor patris filio fugiente mon-
 stratur. *Accipe puerum & matrem eius & fuge in Aegy-*
ptum. Dauid persequenti Saul, ad Iudæam confu- *I. Reg.*
 git: recepit vicinia, domus vnius viduæ Eliæ suffi- *21. & 22.*
 cit ad latebras, Christo fugiente locus deest, pro- *I. Re. 17.*
 uincia deficit, non subuenit patria. Dum migrat,
 non vicinæ gentes, non finitimæ sufficiunt regiones:
 sed Aegypti tristem locum, ex horrem habitu, lingua,
 moribus barbarum procuratur exilium. *Accipe puerum*
& matrem eius, & fuge in Aegyptum. Si rerum refugium fugit,
 auxilium latefeit omnium, si formidat fortitudo cun-
 ctorum, si se vniuersorum defensio nõ defensat, qua-
 re humana notatur fuga, arguitur trepidatio, formi-
 do culpatur? Quare vocatur in crimen Petrus qui ne- *Mat. 26.*
 gat, Ioannes qui expauescit, & fugit: discipuli om- *Mar. 14.*
 nes, quia deserunt per pauorem? Et ista fratres, esto
 facta sint, quare literis mandantur, quare referuntur
 in libris, quare recitantur sæculis, quare quotidianis

lectionibus innotescunt, quare omnes panduntur ingentes, nunquid ut diuinum timorem lingua, locus, ætas, tempus, vniuersa cognoscant? Sicut enim cum virtutes leguntur, animos erigunt ad profectum, ita deponunt animos cum recitantur infirma. Quid sibi vult ergo Euangelista, quod hæc scribit ad memoriam sempiternam? Deuoti militis est regis sui tacere fugam, referre constantiam: virtutes loqui, timores silere, aperire fortia, infirma reticere: aduersa delere, prædicare victorias, quo & hostium frangere ausus possit, & sociorum excitare virtutem. Euangelista igitur referendo talia, videtur excitasse hæreticorum latratus, & defensionem fidelibus sustulisse. *Tolle, ait, puerum & matrem eius, & fuge in Ægyptum.* Mandatur fuga, non profectio, imponitur necessitas, non voluntas, inducit Angelus latentem peregrinationem, non liberum comæatum, ut via, quæ est per se molesta, semper esset molestior per timorem. Ergo ob quam causam hæc nobis scripta sint, iam tempus est ut quæramus. *Tolle puerum, & matrem eius, & fuge in Ægyptum.* Bellicosus quod in bello fugit artis est, non timoris, Deus quando fugit hominem, Sacramenti est, non pauoris: potens quando se subducit infirmo, insequentem non pauet, sed foris producit, vult. n. in aperto vincere, qui publicam referre cupit ex hoste victoriam: occultum se non patitur inire conflictum, qui mandare suum sæculis vult triumphum. Secreta victoria, virtusque latens exemplum posteris non relinquunt. Hinc est, quod Christus fugit, ut cedat tempori, non Herodi: neque enim mortem fugit, qui venerat de hoste reportare victoriam: neque humanas insidias expauescit, qui totas venerat diabolicæ fraudis aperire versutias: neque tunc timuit, quando
infans,

infans, & secundum hominem timere nesciuit: & secundum Deum potuit non timere. Christus fratres, si mactatus in illo grege lactentium tunc fuisset, mors ei casus fuerat, non voluntas, non virtus fuerat, sed infirmitas, necessitas fuerat, non potestas, & innocentia fuisset præmium, maiestatis gloria non fuisset. Certe ubi esset, quod à Deo dictum est: Non coques agnum in lacte matris suæ? *Futurum est, inquit, ut Herodes querat puerum.* Herodes quærebat, sed quærebat diabolus per Herodem, qui videbat sibi magos quos habebat in erroribus suis principes aufugisse, Christus si vinctus pannis, si sub matris vberibus occupatus, si tacens lingua, si latens opere, si gressus nullus: diaboli signiferos, hoc est magos, in duces fidelissimos commutauit, perfectæ ætatis Christus quid posset facere diabolus iam videbat: & ideo mouebat Iudæos, instigabat Herodem, ut Christi suspectam sibi præueniret infantiam, ut futura virtutis eius anticiparet insignia, ut peremptorium sibi, nobis victoriosissimum vexillum crucis callidus machinator auferret. Sentiebat diabolus, sentiebat quod Christus doctrinis, virtutibus, vitâ mox repararet, & mūdū totū, qui adhuc vagiēs, ipsum quæ erat mundani verticis, occuparet, iuxta illud Prophetæ: Priusquam sciat puer vocare patrē aut matrē, accipiet & virtutē Damasci, & spolia Samariæ. Et ut ipsis probantibus Iudæis, cum dicunt: Videtis quia nihil proficimus, ecce mūdus totus post ipsum vadit: Christus se in carne venturum, ascensurum per ætatem gradus, annunciatum gloriam cœlestis regni, prædicaturum fidei doctrinam, & imperio verbi solo fugaturum demones, daturum cæcis visum, claudis cursum, mutis verbum, auditum surdis, peccatoribus remissionem, mortuis vitâ, per legem promiserat, & per Prophetas,

Exo. 23.
Ch. 34.

Esa. 8.

Ioan. 12.

vnde hæc Christus impleturus vir, infans mortem distulit, non fugit. Denique fugam eius non de periculi metu, sed de Prophetiæ venisse mysterio Euangelista asserit, sic dicendo. *Accipe puerum & matrem eius, & fuge in Ægyptum.* Et post: *Vt impleretur quod dictum est à Domino per Prophetam dicentem: Ex Ægypto voca-*

Osce 11. *ui filium meum.* Christus ergo fugit, vt starèt legis veritas, Prophetiæ fides, Psalmistæ testimonium, dicente ipso domino: Necessè erat impleri omnia quæ scripta sunt in lege Moyfi, & Prophetis, & Psalmis de me. Christus fugit nobis, non sibi: Christus fugit, vt dispensata temporibus sacramenta seruaret; Christus fugit, vt futuris virtutibus, & perfidis materiam tolleret excusandi: & credituris fidei fiduciam largiretur, quia in persecutione melius est fugere, quàm negare. Denique Petrus, quia fugere noluit, abnegauit: Ioannes ne abnegaret, aufugit.

De eadem, Sermo C L I.

Math. 2. **H**Odierna lectio mouit corda, concussit viscera, stupere fecit auditum. *Ecce, inquit, Angelus domini apparuit Ioseph in somnis, dicens: Surge, accipe puerum & matrem eius, & fuge in Ægyptum.* Cui nascenti virginitas non resistit, non obuiat ratio, contradicit natura, potestas quæ, quæ vis, quod discrimen præuuleret, vt compelleretur ad fugam. *Accipe puerum & matrem eius, & fuge in Ægyptum.* Reuerentius diceret, vade in Ægyptum, vt esset profectio, non fuga: voluntas, non necessitas: iudicium, non metus: humanum saltem, si non diuinum: at nunc mandatur fuga, mandatur cœlitus, mandatur per Angelum, vt videatur cœlum timor ante tenuisse, quam terram. *Accipe puerum & matrem eius, & fuge in Ægyptum.* In Ægyptum, fuge à tuis ad extraneos, ad sacrilegos à sanctis,